ޖމ/2023/19/ރ-5

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް

ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީ

މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ، ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރެޖިސްޓްރޭޝަނުން ކުރައްވަމުންގެންދަވާ ބައެއް މަސައްކަތްތަކާ ބެހޭގޮތުން ގެންނެވުމާއި ހުށަހެޅުން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގުޅުންހުރި ބެހޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމިފަހުގެ ރިޕޯޓް

ރިޕޯޓް ނަންބަރު: M19/SM/2023/03

07 މާރިޗު 2023

ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީ

މި ކޮމިޓީ އުފެދިފައިވަނީ 11 ޖޫން 2019 ގައި ބޭއްވި، 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 6 ވަނަ ޖަލްސާގައެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 113 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ، ސަރުކާރުން ހިންގަމުންގެންދާ ސިޔާސަތުތަކާ އުސޫލުތަކާ ގަވާއިދުތަކާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކާ މަސައްކަތްތަކާ ބެހޭގޮތުން ކަމާގުޅޭ ފަރާތްތަކުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތަށް އެ ކަންކަން ހިނގާތޯ ބެލުމާއި، ސަރުކާރުގެ ނިޒާމު އިސްލާހުކުރުމަށްޓަކައި ކުރާ ކަންތައްތައް ބަލައި، އެކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ފެންނަ ލަފާދިނުމާއި، ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ތަރުތީބުތައް ދިރާސާކޮށް ފުރިހަމަކުރުމަށް ބަލައި އިސްލާހުކުރުމަށް ފެންނަ ކަންކަމުގައި ލަފާދިނުމާއި، ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ސަރުކާރުން އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާއި، ދައުލަތުގެ ބަންޑާރަ ނައިބު ހިމެނޭގޮތުން ވަޒީރުންނާ ރުން ނިންމުމާއި، ފުޅާރާތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކަނޑައެޅުމުގައި މަޖިލީހަށް ލަފާދިނުމާއި، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން އެކުލަވާލާ ޝާއިޢުކުރަމުންދާ އެކިއެކި ރިޕޯޓުތައް ދިރާސާކުރުމާއި، އިދާރީގޮތުން ސަރުކާރު ހިންގުމުގައި، ޤާނޫނުތައް ހުރުމުގެ ދާއިރާގައި އަމަލުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް ދިރާސާކުރުމާއި، އަދި ސަރުކާރުގެ ހިންގުން ހަރުދަނާކޮށް އިސްލާހުކުރުމަށް ގެނެސްދިނުމަށް ކަންކަމާބެހޭގޮތުން ލަފާދޭ ދިރާސާކުރުމެވެ.

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ

މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު

މުޙައްމަދު ފަލާޙް
މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާ

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ ނައިބު

ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު
ކާށިދޫ ދާއިރާ

ހުސައިން ޒިޔާދު
ވައިކަރަދޫ ދާއިރާ

އަހްމަދު ހާރޫން
މަނަދޫ ދާއިރާ

ޢަބްދުﷲ ވަޙީދު
ދިއްދޫ ދާއިރާ

ޢަބްދުﷲ ރިޔާޒް
ތިމަރަފުށި ދާއިރާ

އާދަމް ޝަރީފް
މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާ

އަހްމަދު ޝިޔާމް
މަހިބަދޫ ދާއިރާ

އާދަމް ސަލީމް
މަޑުއްވަރި ދާއިރާ

ހުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ
ފުވައްމުލައް މެދު ދާއިރާ

އަހްމަދު ރަޝީދު
ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާ

ޢާޞިމް ޢަބްދުއްލަޠީފް
ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާ

ފިހުރިސްތު

1. ތަޢާރުފު 5

2. ކޮމިޓީން ރިއާޔަތްކުރި އުޞޫލުތައް 5

3. ކޮމިޓީން މައްސަލަ ދިރާސާކުރުން 5

4. މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ދާއިރާއަށް ގެނެވުނު ބަދަލު 6

5. ކޮމިޓީގެ ނިންމުން 8

ޖަދުވަލު 1 - ވޯޓު ދިނުމުގެ ތަފްސީލު

ޖަދުވަލު 2 - ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގެ ހާޒިރީ

ޖަދުވަލު 3 - ކޮމިޓީން ރިއާޔަތްކުރި އުޞޫލުތައް

1. ތައާރަފު

މި ރިޕޯޓަކީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރެޖިސްޓްރޭޝަން ކުރައްވަމުންގެންދަވާ ބައެއް މަސައްކަތްތަކަށް ބަދަލު ގެންނެވުމާ ގުޅިގެން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްދެއްވުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ، 07 ފެބްރުއަރީ 2023 ގައި ބޭއްވި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 02 ވަނަ ޖަލްސާގައި ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި މި ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވާފައި ވުމުން، މި ކޮމިޓީން އެ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ނިންމިގޮތުގެ ރިޕޯޓެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވާ ޖަދުވަލުތަކަކީ މި ރިޕޯޓުގެ ބައެކެވެ.

2. ކޮމިޓީން ރިއާޔަތްކުރި ލިޔުންތައް

މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމުގައި ކޮމިޓީން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވަނީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު 01/2023 (07 ފެބްރުއަރީ 2023) ގެ ސިޓީއާއި، އެ ސިޓީއާއެކު ފޮނުއްވާފައިވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ސިޓީއާއި، އޭއާއެކު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ލިޔުންތަކެވެ.

3. ކޮމިޓީން މައްސަލަ ދިރާސާކުރުން

އިސްވެދެންނެވި މައްސަލަ މި ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވުމުން، 13 ފެބްރުއަރީ 2023 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ބައްދަލުވުމުގައި އެ މައްސަލަ އެޖެންޑާކުރެވުނެވެ. އަދި އެ މައްސަލައާއި ގުޅޭ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލު ހިމެނޭ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުން ކޮމިޓީން ބަލައި ދިރާސާކުރުމަށްފަހު މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލާ ގުޅޭގޮތުން އިތުރު މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށްފަހު ކޮމިޓީން ނިންމާލިއެވެ. މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅުނު މަޢުލޫމާތާ ގުޅޭގޮތުން 21 ފެބްރުއަރީ 2023 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 2023 ވަނަ އަހަރުގެ 02 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި މަޝްވަރާކުރެއްވުމަށްފަހު، އެ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީން ފާސްކުރެއްވި ކަނޑައަޅުއްވަމުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމިއެވެ.

4. މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ފާއިދާއަށް ގެނެވުނު ބަދަލު

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރަޖިސްޓްރޭޝަނުން ކުރައްވަމުންގެންދަވާ ބައެއް މަސައްކަތްތަކަށް ބަދަލު ގެނެސްފާ ދީގެން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ފާއިދާއަށް ތިރީގައިވާ ބަދަލު އައިސްފައިވެއެވެ.

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރަޖިސްޓްރޭޝަންގެ މަސައްކަތްތައް
1. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން 10 އަހަރުންމަތީގެ ކޮންމެ މީހަކަށް ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ހަދައިދިނުމާއި، އުމުރުން 10 އަހަރު ނުފުރޭ ކުދިންނަށް ވެސް ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ހަދައިދިނުމާއި، މިކަންކަމާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންތައް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން؛
2. އުފަންވާ ދިވެހި ކުދިންނަށް ހަދައިދޭ އުފަންދުވަހުގެ ސެޓްފިކެޓުގައި އެކުދިންގެ ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ ނަންބަރު ޖެހުމަށްކަމައި ނަންބަރު ދޫކުރުން؛
3. ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ގެއްލުމުގެ ސަބަބުން ލިބެން އޮތް ރަށުގައި ގެއްލިފައި، އަލުން ކާޑު ހަދައިދެވެންދެން، ކާކުކަން އަންގައިދޭ ވަގުތީ ރަސްމީ ލިޔުމެއް އެ ފަރާތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛
4. ސަރުކާރުގެ އޮފީސް އޮފީހުން އެންމެންނާބެހޭ އެކިއެކި ކަންކަމުގައި ފޯނާ މުވައްޒަފުންނަށް "ކާކުކަން އަންގައިދޭ ކާޑު" ހަދައިދިނުމާއި، މިކާމާބެހޭ ރެކޯޑުތައް ބެލެހެއްޓުން؛
5. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފަންވާ ކުދިންނާއި، މަރުވާ ކުދިންނާއި މީހުންގެ މައުލޫމާތު ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ ރަޖިސްޓަރީ ކަންކަން ކުރުން؛
(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފަންވާ ކޮންމެ ކުއްޖެއްގެ ފުރިހަމަ ތަފްޞީލު ފެމިލީ ކޯޓުން ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްޓަކައި ފެމިލީ ކޯޓުން ނެރޭ ފަރާތްތަކަށް އެ ތަފްޞީލު ހުށަހެޅުމާއި ލިބެންހުރުން އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން؛
(ށ) އުފަންވާ ކުދިންގެ ތަފްޞީލު ތަފްޞީލުގެ ކޮޕީ ހޯދުން އެދޭ ފަރާތްތަކަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުގެ މަތިން އެ ލިބެން ދޫކުރުމާއި، އެ ތަފްޞީލުގައިވާ މައުލޫމާތު ހޯދުމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުގެ މަތިން އެ މައުލޫމާތު ދޫކުރުން؛
(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަރުވާ ކޮންމެ މީހަކު މަރު ސާބިތުވާނަމަ ފެމިލީ ކޯޓުން މަރު ސާބިތުކުރާ ތަފްޞީލު ފެމިލީ ކޯޓުން ފޮނުއްވާ ފަރާތްތަކަށް އެ ތަފްޞީލު ހުށަހެޅުމާއި ލިބެން ހުންނާނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން؛

ސަރުކާރުގެ ފަސްއެއްވަނަ އަހަރު މިކަމަށް ބަޖެޓް ކޮމިޓީ

(ރ)	މަރުވާ މީހުންގެ މަރު ސާބިތުކުރާ ފޯމުގެ ކޮޕީ ހޯދަން އުނދަގޫތަކާއި ކުރިމަތިވާކަން، ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުގެ މަތިން އެ ލިޔުން ދޫކުރުމާއި، އެ ފޯމުގައިވާ މައުލޫމާތު ހޯދުމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުގެ މަތިން އެ މައުލޫމާތު ދޫކުރުން؛
(ބ)	އުފަންވާ ކުދިންނާއި، މަރުވާ ކުދިންނާއި މީހުންގެ މައުލޫމާތު ރަށު ފެންވަރުގައާއި، އަތޮޅު ފެންވަރުގައާއި، ސަރަހައްދީ ފެންވަރުގައާއި، މަރުކަޒީ ފެންވަރުގައި ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާ ތަފްސީލް ދިނުން؛
(ޅ)	ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފަންވާ ކުދިންނާއި، މަރުވާ ކުދިންނާއި މީހުންގެ މައުލޫމާތު ހުރިހާ ސަރަހައްދުތަކަކުން އެއްކޮށް، އެ މައުލޫމާތު ބަލަހައްޓައި، ކުރަންޖެހޭ ދިރާސާތައް ކުރުން؛ އަދި
(ކ)	އީ-ގަވަރމަންޓް ނިޒާމުގެ ދަށުން ގާއިމުކޮށްފައިވާ "އިންޓަގްރޭޓެޑް ބާރތް އެންޑް ޑެތް ރަޖިސްޓްރޭޝަން ސިސްޓަމް" ބެލެހެއްޓުން.
6.	މުޅި ރާއްޖޭގައި އެއް އުސޫލަކުން އާބާދީގެ ރަޖިސްޓްރީއެއް ލިޔެ ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ ގަވާއިދު ހަދައިދިނުން، އެ ރަޖިސްޓްރީއެއް ލިޔެ ބެލެހެއްޓުމުގައި ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛ އަދި
7.	ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސިވިލް ރަޖިސްޓްރޭޝަން، ވައިޓަލް ސްޓެޓިސްޓިކްސް އަދި އައިޑެންޓިޓީ މެނޭޖްމަންޓް (ސީ.އާރް.ވީ.އެސް.އައި.ޑީ) ސިސްޓަމްގެ ޕޮލިސީ، މިކަމާގުޅޭ އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ކުރުން.

5. ކޮމިޓީގެ ނިންމުން

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރަޖިސްޓްރޭޝަނުން ކުރައްވަމުން ގެންދަވާ ބައެއް މަސައްކަތްތައް ބަދަލު ގެންނުމާ ގުޅިގެން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގާނޫނުއަސާސީގެ 116 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އެދުމުން ފޮނުއްވާފައިވާ ގޮތަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވަމުން މި ކޮމިޓީން ފާސްކުރަނީ، 21 ފެބުރުއަރީ 2023 ގައި ބޭއްވުނު މި ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ނިންމިއެވެ.

އިސްވެދެންނެވި މައްސަލައިގައި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ވޯޓުދިން ގޮތުގެ ތަފްސީލު މި ރިޕޯޓުގެ "ޖަދުވަލު-1" ގައި އެވަނީއެވެ. އަދި އެ މައްސަލައިގައި ބޭއްވުނު ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި މެންބަރުން ހާޒިރުވި ނިސްބަތް އެނގޭން ހާޒިރީގެ ތަފްސީލު "ޖަދުވަލު-2" ގައި އެވަނީއެވެ. އަދި އިސްވެދެންނެވި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމުގައި ކޮމިޓީން ރިޢާޔަތްކުރި ލިޔުންތައް "ޖަދުވަލު-3" ގައި އެވަނީއެވެ.

ވީމާ، އިސްވެދެންނެވި މައްސަލަ މި ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 113 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މަޖިލީހުން ރިޢާޔަތްކޮށް ދެއްވުމަށް އެދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަމެވެ.

---

07 މާރިޗު 2023

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ފަލާޙް
ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު

ޖަދުވަލު 1

މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެންނަވާ ބަދަލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވަމުންދާނަމަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށައަޅުއްވާ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް ބޭއްވި ބައްދަލުވުމުގައި ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިނިވަން ބަލާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ވޯޓުދިން ގޮތުގެ ތަފްސީލު

✓	ފެންނަގޮތަށް	*	ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިނުގަންނަވާ	⊗	ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުދިނުން ބޭނުންނުވާގޮތަށް

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ފަޔާޒް	*
ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު	*
ފައިނާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު	✓
މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން	*
ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޟް	⊗
ހިތަދޫ މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު	✓
ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ވަހީދު	✓
ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާ މެންބަރު ޢާޞިމު އަބްދުއްލަޠީފު	*
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ދީދީ	✓
މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޢަލީ	✓
މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް	⊗
މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޖިރީރު	⊗
ޖުމްލަ — ނުފެންނަގޮތަށް	-
ޖުމްލަ — ފެންނަގޮތަށް	5
ޖުމްލަ — ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުދިނުން ބޭނުންނުވާގޮތަށް	3
ޖުމްލަ — ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިނުގަންނަވާ	4

ޖަދުވަލު 2

މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ދާއިރާއަށް ގެންނަން ބަދަލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށް ތަޞްދީޤުކުރެއްވުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ނިންމުމަށް ބައްދަލުވުމުން ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހާޒިރުވި ގޮތުގެ ތަފްސީލު

އެހެން ކޮމިޓީއެއްގެ ބައްދަލުވުމުގައި	SC	ސަލާމުގައި ހުންނެވި ދުވަހަކު	S	ވަޑައިނުގަންނަވާ ބައްދަލުވުން	-	ވަޑައިގެންނެވި ބައްދަލުވުން	✓

ރަސްމީ ދަތުރެއްގައި	0

ތާރީޚު	ބައްދަލުވުން	ޖުމުލަ ވަގުތު	މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ފައްޔާޒް	ކެނދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު	ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީދު	މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހަމްދޫން	ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް	ހިތަދޫ މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު	ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ވަހީދު	ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙާސިބު އަބްދުއްލަޠީފު	ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ދީދީ	މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޒާހިރު	މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް	މަޑިބަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް
22·2·2023	03	0:06	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓
13·02·2023	01	0:25	✓	-	✓	-	S	✓	✓	✓	S	✓	✓	✓
ޖުމުލަ	02	0:31	2	0	2	0	1	2	2	1	1	2	2	2

ނަންބަރު 1-CBO(PAR)/471/2022/223 (4 ޑިސެންބަރު 2022) ސިޓީއާ ގުޅޭ

މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަސައްކަތްތައް

1. ޤައުމީ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭން އެކުލަވައިލުމަށް ބޭނުންވާ ދިރާސާތައް ކުރުމާއި، ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާއާއެކު ޤައުމީ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭން އެކުލަވައިލުމާއި، ތަޢާރުފުކުރުމާއި، ސަރުކާރުގެ ދާއިރާތަކުން ކަނޑައަޅާ އަދި ހިންގާ ތަރައްޤީގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ލަނޑުދަނޑިތައް ޤައުމީ ތަރައްޤީގެ ލަނޑުދަނޑިތަކާ އެއްގޮތްވާކަން މިސްރާބުކުރުމަށް ޓަކައި އެ ދާއިރާތަކާ ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރުން.
2. ތަރައްޤީގެ މަސްޓަރޕްލޭންތަކަށް ޤައުމީ ފްރޭމްވަރކަކާއި އިސްކަންދޭ ތަރުތީބު ކަނޑައެޅުން.
3. ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީގެ މަސްޓަރޕްލޭން ތަންފީޒުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފައިނޭންސް، ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން ހޯދުން.
4. ތަރައްޤީގެ މަސްޓަރޕްލޭންތަކުގެ ތެރެއިން ބޮޑެތި އަދި ބޭނުންވާ މަސްޓަރޕްލޭންތަކުގެ ފީޒިބިލިޓީ އެކުލަވައިލުމާއި، ބޮޑުގެ އެދިގެ ފުރުސަތުތަކުން ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ކަމާބެހޭ ދާއިރާތަކަށް ވަކާލާތުކޮށް މަޝްވަރާ ދިނުން.
5. ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން ތަރައްޤީގެ މަސްޓަރޕްލޭން އެކުލަވައިލުމާއި، ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން ތަރައްޤީގެ މަސްޓަރޕްލޭން އެކުލަވައިލުމަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ ލަފާއާއި އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން.
6. ޤައުމީ ތަރައްޤީގެ ޕޮލިސީއާއި، "ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮގްރާމް" އާއި ތަރައްޤީގެ އެހެނިހެން މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްދާ މިންވަރު ވަޒަންކުރުމާއި، މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ދިމާވާ ދަތިތަކާއި ކަންކަން ހައްލުކުރުމުގައި ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް އެހީތެރިވުން.
7. އ.ދ. އާއި ސަރަހައްދީ އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާތަކުން ރާއްޖޭގައި ހިންގާ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތްތައް ކަނޑައަޅައި، ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން އެ މަސައްކަތްތައް ރާވައި ހިންގުން.
8. ޤައުމީ ތަރައްޤީގައި އަމިއްލަ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ދައުރު ފުޅާކުރުމުގެ ސިޔާސަތު ހިންގުން.
9. އ.ދ. އިން ކަނޑައަޅައިފައިވާ ދިގުދެމެހެއްޓެނިވި ތަރައްޤީގެ ލަނޑުދަނޑިތައް (ސަސްޓެއިނަބަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ގޯލްސް) އާބެހޭ ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ދައުރު އަދާކުރުމާއި، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކާ ގުޅިގެން މި ލަނޑުދަނޑިތައް ހާސިލުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް ކުރުމާއި، މި މަސައްކަތްތައް ހިނގާދާގޮތް ޓްރެކްކުރުމާއި، މި ލަނޑުދަނޑިތައް ހާސިލުކުރުމުގައި މިންވަރު ބެލުމަށް، ރިޕޯޓުތައް ތައްޔާރުކޮށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ހުށަހެޅުން.
10. ރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދީ ސްޓްރެޓެޖިކް ޕްލޭންތައް ތައްޔާރުކުރުމާއި، އޭގެ ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައެޅުން.
11. އަތޮޅު ސަރަހައްދުގެ ޕްލޭނެއް ކަނޑައެޅޭ ސަރަހައްދުތަކުގައި ހިމެނޭ އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކާއި ހިމެނޭ މަރުކަޒުތަކާއި، އިޤްތިޞާދީ ކަންކަމުގައި އިޖްތިމާޢީ ކަންކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަހައްދު ނުވަތަ ރަށްރަށް

ހިމެނޭގޮތުން، އަދަބަށް ސަބަބުވެދާނޭ މާއްދާއަކީ ޤާނޫނު ހަދައި، މައިގަނޑު އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭ ހިފެހެއްޓުމަށް އިންޓަރނޭޝަނަލް ކަވެނަންޓް ގަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެން ވާގޮތުން.

12. ދައުލަތުގެ ރަނގަޅުގެ ބިޔާވުރި ދަފުތަރުތަކުގެ ގޮތުގައި ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ޖަހައި ރަނގަޅުގެ ތަރުޖަމާ ޢާއްމު ޤާނޫން އެކުލަވާލުމުގެ މިންގަނޑުތަކަށް ކަނޑައެޅުމާއި، ތަރުޖަމާ ޢާއްމު ޤާނޫނުތަކަށް ފާސްކުރުމާއި، މި ޤާނޫނާ ގުޅޭ ޕްރޮޓޮކޯލުތައް ކަނޑައަޅާފައިވާތަކަށް ހަދައި، ހިނގުމުގެ ފަރުދަނޭ އެކުލަވާލުން.

13. މިހާރު އާބާދީކުރެވިފައިވާ ރަށްރަށާއި އަލަށް އާބާދުކުރެވޭ ރަށްރަށުގެ ބިނާވެރި ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ދިރާސާތަކެއް ކުރުމާއި؛ އަދަބަށް ރިޢާޔަތްކުރެވޭ ޤާނޫނު ތަޢާރަފްކުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހާސިލްކުރަން ބޭނުންވާ މަޤްޞަދުތަކަށް ހާސިލްކޮށް ބެލުމާއި، ރިޢާޔަތްކުރާ ސަބަބުތަކަށް ތަރައްޤީކުރުން ބޭނުންވާ މިންގަނޑުތަކަށް ކަނޑައެޅުން.

14. އަދަބަށް ސަލާމަތްތަކަށް ތަރައްޤީކުރުން އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކަށް މޮނިޓަރކޮށް، އަދަބަށް ސަބަބުތަކުގެ މާއްދާ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމާ މަޤްޞަދުތަކަށް ހާސިލްކޮށް ބެލުން.

15. ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތް އަސާސީ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން އަދަބަށް ސަލާމަތްތަކުގެ ޕްރޮޓޮކޯލުތަކާ މާއްދާ ޤާނޫނުތައް މުރާޖަޢާކޮށް، ވަކި ތަރައްޤީގެ ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތަކަށް ހާސިލްކުރަން ރާއްޖެއާ މާއްދާ ޤާނޫނުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެނައުން.

16. ދައުލަތުގެ ބިން ހުރިހާ ބާރުތަކުގައި ބާރުނުވެރިކަން ލިބޭ ދައުލަތުގެ ހިއްސާ ޕްރޮޓޮކޯލް ހުށަހަޅައި ކަނޑައަޅާ، މި ހުށަހެޅުމުގެ ދަށުން ތަޢާރަފްކުރާ ހިއްސާ ޕްރޮޓޮކޯލް ޤާނޫނުން އެކުލަވާލުމުގައި ގެންގުޅެންޖެހޭ އުސޫލުތައް، މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، އެފަދަ ޤާނޫނުތައް ކުރެވިފައި މި އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ބެލުން.

17. ދައުލަތުގެ ބިމުގެ ދަށުގައި ބެލެހެއްޓުންވާ ބާރު މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން ދައުލަތުގެ ބިމުގެ ދަށުގައި ބެލެހެއްޓުމުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރަން ހިންގުން.

18. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ސިޔާސަތު އެކުލަވާލުމާއި، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހެދުމަށް ހިންގުން.

19. ދައުލަތުގެ ބިން އަހުލުވެރިން އުސޫލުތަކާއި، މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން މިކަން ހިންގުން.

20. ދައުލަތުގެ މިހާރު ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގެ ބިން، ގޯތި އެޅުމަށާއި، އާބާދީގެ އިތުރުވުން ބެލެންސްކުރުމަށް؛ އެކަށީގެން ގޮތުގައި ބެލެހެއްޓުމަށް މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން.

21. ދައުލަތުގެ ހިއްސާކަމުގެ ވަޒީރު ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅައި، އެ ސިޔާސަތު ތަންފީޒުކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ރާވައި ހިންގުން.

22. ދައުލަތުގެ ހިއްސާކަމުގެ ވަޒީރު ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ހިއްސާކަމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ރާވައި ހިންގުމާއި، އެފަދަ ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ މަސައްކަތްތައް ވިލަރެސްކުރުން.

23. ހިޔާވަހިކަމާބެހޭ ޤައުމީ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންނަށް ދެވޭ ހިޔާވަހިކަމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން.

24. ރާއްޖޭގެ ހިޔާވަހިކަމާބެހޭ ޤައުމީ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށްވެސް ދިރިއުޅުމަށް ކަމުދާ ފެންވަރުގެ ހިޔާވަހިކަމެއް ލިބިދެވޭނެ ގޮތަކަށް ރާވައި، އެކަމަށް މުވާޒަނާކޮށް ގޮތަށް ކުރާނެ އުސޫލުތަކެއް އެކުލަވައިލައި، އެ އުސޫލުތައް ހިންގުން.

25. ހިޔާވަހިކަމާބެހޭ ޤައުމީ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ގެދޮރު ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ނިޒާމެއް ހަރުދަނާކޮށް، އެ ނިޒާމުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ހިޔާވަހިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން.

26. ހިޔާވަހިކަމުގެ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ދަށުން ސޯޝަލް ހައުސިންގގެ ގޮތުގައި ދޫކުރާ ގެދޮރުގެ ދަރަނި މިނިސްޓްރީން ބެލެހެއްޓުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތެއް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން.

27. ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2017 (އިމާރާތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ތަންފީޒު ކުރުން.

28. ރާއްޖޭގެ އިމާރާތް ކުރުމުގެ ދާއިރާ ތަރައްޤީކޮށް ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި ޤައުމީ ސިޔާސަތެއް ކަނޑައަޅައި، ތަރައްޤީކޮށް ކުރިއެރުވުން.

29. ރާއްޖޭގެ އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާއަށް ބޭނުންވާ އެކިއެކި ވަސީލަތްތަކާއި، ޓެކްނޮލޮޖީ، ސްޓޭންޑަޑްތައް ހަދައި، ބަލަހައްޓައި ހިންގުން.

30. އެއްގޮތް އިމާރާތްތަކަށް ގަވާއިދުތައް ހަދައި، ބެލެހެއްޓުން.

31. ރާއްޖޭގެ އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާއާއި ބެހޭގޮތުން ގަވާއިދުތައް ހަދައި އެކިއެކިފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާ ކުރުމާއި، އެފަދަ ޤާނޫނުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާގެ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓައި، ހިންގުން.

32. ރާއްޖޭގެ އިމާރާތްތަކަކީ ދެމެހެއްޓެނިވި ސިފަތަކެއް ހުރި މިންގަނޑުތަކަށް ރައްކާތެރި ތަންތަން ކަމުގައި ހެދުމަށް ބޭނުންވާ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން.

33. އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާގައި ހިދުމަތްދޭ ފަރާތްތަކުގެ ފެންވަރު ބެލުމާއި، އެ ފަރާތްތައް ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި، ލައިސަންސް ދިނުން.

34. ދުނިޔޭގެ ގޮތްގަނޑުގައި އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާ ކުރިއަރުވައި، ހިންގުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ދިރާސާތައް ކުރުން.

35. އިމާރާތްކުރުމާބެހޭ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޖަމްޢިއްޔާތަކާ ގުޅުން އުފެއްދުމައި، ރާއްޖޭގައި އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާއިން ކުރާބެހޭ މަސައްކަތަށް ދާނެފަދަ ތަމްރީނުކުރުމާއި، މިކަމުގެ މައުލޫމާތު އާންމުކުރުން.

36. އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާއަށް ބޭނުންވާ މުދާ ތަކެތި ރާއްޖެއަށް ގެނައުމާއި، ދާއިރާއަށް ބޭނުންވާ ޕްރޮޑަކްޓްސް ރާއްޖޭގައި އުފެއްދުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ ދާއިރާތަކާއި ކޮންސްޓްރަކްޝަން އިންޑަސްޓްރީގެ ގުޅުން މަޒުބޫތުކުރުން.

37. ސަރުކާރުގެ އިމާރާތްތަކުގެ ފާގަ ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، ފާގަ ކަނޑައަޅާއިރު ބަލާނެ ފަރާތްތަކަށް ތަމްރީނުކުރުމާއި، އެ މިންގަނޑުތަކަށް ތަބާވެ ހުރިތޯ ބަލައި ގެންދިއުން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

38. ބިން ހިއްކުމާއި ފަޅު ކޮނުމުގެ ޤަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން.

39. އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާއަށް އަސާސީ ބަދަލު ދެނެގަތުމަށް ދިރާސާކުރުމާއި، އިމާރާތްކުރާ ގޮތާ އިންޖިނިއަރިންގ ނިޒާމާއި ފަރުމާ ގޮތަކަށް އިމާރާތްކުރުމުގެ ތަރައްޤީ ލިބޭނެ ގޮތް މަގުފަހިކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުން.

40. ޤުދުރަތީގޮތުންނާއި، އެހެން ގޮތްގޮތުން ކުރިމަތިވާ ކާރިސާތަކާއި، ހާދިސާތަކާ ގުޅިގެން ރަށްރަށުގެ ބިމާއި
އިމާރާތްތަކާއި، އެހެނިހެން އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރތަކަށް ލިބޭ ގެއްލުންތަކުގެ މިންވަރު އަންދާޒާކުރުމާއި ދިރާސާކުރުމާއި،
މިފަދަ ގެއްލުންތަކުން ކުޑަކުރުމަށް އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތައް ދެނެގަތުން.

41. ސަރުކާރުގެ އެހެން އިދާރާތަކުން ހިންގުމަށް ހަވާލުކުރާ މަޝްރޫޢުތައް ހިމަނައި ޢާންމު އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ
މަޝްރޫޢުތައް (ހިޔާވަހިކަމާއި، ފެނާއި، ބަނދަރާއި، ފަޅުގެ ބަރުމާއި، ނަރުދަމާގެ ނިޒާމާއި، ހަކަތައިގެ ވަސީލަތާއި،
ދަތުރުފަތުރު ވަސީލަތާއި، އެއަރޕޯޓާއި، ޖެޓީއާއި، ބަނދަރުތަކާއި، ބިން ހިއްކުމާއި، ކޯސްޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަންގެ
މަޝްރޫޢުތައް ހިމެނޭގޮތަށް) ގެއްލުން ތަރައްޤީގެ ފުރުޞަތު އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން އެކިފަރާތްތަކާއި، އެ
މަޝްރޫޢުތައް ރާވައި ހިންގުމާއި، މޮނިޓަރކޮށް އިވެލުއޭޓްކުރުން.

42. ސަރުކާރުގެ ޚަރަދުތަކުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ތެރެއިން ބޮޑެތި ޕްރޮޖެކްޓްތަކާއި، ޕަބްލިކް އަދި
ޕްރައިވެޓް ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ދަށުން ދާއިރާގެ މަޝްރޫޢުތައް ހިންގުމާއި، އެހެން މަޝްރޫޢުތަކުގެ ތެރެއިން 5 މިލިއަން
ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ބޮޑު ޚަރަދުގެ މަޝްރޫޢުތައް އެކުލަވައިލުމާއި އެ މަޝްރޫޢުތައް ހިންގާ ނިޒާމެއް
ބެލުން.

43. ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކާ ގުޅިގެން ހިންގަންޖެހޭ ގޮތުން އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ މަޝްރޫޢުތައް އެ ކައުންސިލްތަކާ
ގުޅިގެން ހިންގުން.

44. ޤުދުރަތީގޮތުންނާއި، އެ ނޫން ގޮތްގޮތުން ކުރިމަތިވާ ކާރިސާތަކާއި، ހާދިސާތަކާ ގުޅިގެން ރަށްރަށުގެ ބިމާއި
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރތަކަށް ލިބޭ ގެއްލުންތަކަށް މަރާމާތުކޮށްދިނުމުގެ ކަންތައް ހިންގައި ވިލަރެސްކުރުމާއި،
އެފަދަ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ވަގުތުން ވަގުތަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގައި މިނިސްޓްރީގެ ދާއިރާއިން
ސަރުކާރަށް ޓެކްނިކަލް އެހީތެރިކަން ދިނުން.

45. ޤުދުރަތީގޮތުންނާއި، އެހެން ގޮތްގޮތުން ކުރިމަތިވާ ކާރިސާތަކާއި، ހާދިސާތަކާ ގުޅިގެން، ހިމާޔަތްކުރުމަށް
ގޮތްތަކުން ގެއްލުންލިބޭ މީހުންނަށް ފަސޭހަ ހިލޭ ބިނާކުރުމުގެ ކަންތައް ހިންގައި ވިލަރެސްކުރުން.

46. ސަރުކާރުން އިންޖިނިއަރިންގ ގާއިމު ކުރާ ހަރަކާތްތަކަށް މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ޓެކްނިކަލް އެހީތެރިކަން ދިނުން.

47. ސަރުކާރުގެ ޚަރަދުތަކުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކާއި ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ހިންގާނެ ގޮތުގެ މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް
އެކުލަވައިލައި، މިކަންކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ޢާންމުކޮށް ހިއްސާކުރުން.

48. ސަރުކާރުގެ ޚަރަދުތަކުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކާއި، ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ފަރާތްތަކުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުގެ
މަޝްރޫޢުތައް ހިންގާނެ ފަރާތްތައް ކަނޑައަޅައި، ކޮންޓްރެކްޓް ދޫކުރުމުގެ ބިޑްތަކާއި ކުރިމަތިލާ ފަރާތްތަކުގެ

މައުލޫމާތު ދިރާސާކޮށް، ހުށަހަޅާ ބަޖެޓަކާބެހޭ ގޮތުން ބަޖެޓަށް އިތުރުކުރަން ބޭނުން މަޝްވަރާއާއި ލަފާ ދިނުން.

49. ސަރުކާރުގެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުން ހިންގާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން ރާއްޖޭގެ ތިމާވެށްޓާއި، ޤުދުރަތީ އަސާސީ ބަދަލުތަކާއި، މިޕްރޮޖެކްޓުތަކުން ދިމާވާނެ މަސައްކަތްތަކުގެ ޚިޔާލު، އެހެން މަސައްކަތްތަކަށް ސަރުކާރުގެ ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮގްރާމް (ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ.) ގައިވާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ އެކަށައަޅާފައިވާ ބެލުން.

50. އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރަލް މަސައްކަތްތައް ނިމުމުން، އެ ނިޒާމުތައް ބަލަހައްޓައި ހިފެހެއްޓުމަށް ފަރާތްތައް ކަނޑައަޅައި، އެ ފަރާތްތައް މެދުވެރިކޮށް އެ ނިޒާމުތަކުން ހިދުމަތްދޭން އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުން.

51. އަތޮޅު ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަސްއަހަރީ ޕްލޭންގައި ކަނޑައަޅާ ދިވެހި ސަރުކާރުގެ އަތޮޅު ޑިވެލޮޕްމަންޓް މަސައްކަތްތައް ފާހަގަކޮށް، މިފަދަ މަސައްކަތްތައް ހިންގުމަށް މަގުފަހިކުރުން.

52. ދައުލަތުގެ އިމާރާތްތަކާއި، އެހެނިހެން އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރތަކުގެ ދަފުތަރު ހަދައި ބަލަހައްޓައި، އެ ތަންތަން ބަލަހައްޓާނެ ގޮތް ބެލުން.

53. ދައުލަތުގެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ ފީގެ ކަނޑައެޅުން.

54. މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން، ގާނޫނީގޮތުން ހިންގަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން.

ތިރީގައިވާ ތަންތަން ހިނގަމުންދަނީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ދަށުންނެވެ.

1. މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސް
2. ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރަޖިސްޓްރޭޝަން
3. މޯލްޑިވްސް މޮނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ

މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2021 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް ބިއުރޯ އޮފް ސްޓެޓިސްޓިކްސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންތައްތައް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

1. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަފާސްހިސާބު އުފައްދާފަރާތްތަކާއި، ބެލެހެއްޓުމާއި ބޭނުންކުރާފަރާތްތަކުގައި އެކަށީގެ މިންގަނޑުތަކެއް ބޭނުންކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެ ގޮތުން، ބައިނަލްއަޤުވާމީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމަލުކުރާނެ މިންގަނޑުތައް އެކުލަވާލުން.
2. ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އުފައްދާފަރާތްތަކާއި، އުފައްދާ މައުލޫމާތުގެ ނަތީޖާ ހޯދުމާއި، ބޭނުންކުރާފަރާތްތަކާއި، ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ އެސޯސިއޭޝަން މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުން.

3. ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބަކީ ޑިމޮކްރެޓިކް މުޖުތަމަޢުގެ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި މުހިއްމު ވަސީލަތެއްކަމުގައި ބަލައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ، އިޖްތިމާޢީ އަދި ތިމާވެށްޓާއި، އާބާދީއާބެހޭ ތަފާސްހިސާބުގެ އަލީގައި ޤައުމުގެ ހާލަތު ވަޒަންކުރުމަށް އެހީތެރިވެދޭނެފަދަ ތަފާސްހިސާބު އުފައްދާފައި، ޤަވާޢިދުން ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކަށް، ވަކިފަރާތަކަށް ނުބަލާ، އެއްވަރަކަށް އަދި ހަމަހަމަކަމާއެކު ހޯދޭނެ ގޮތް ހަމަޖެހިފައިވާން ވާނެއެވެ.

4. ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުން ފައިދާކުރާ ތަފާސްހިސާބަކީ އިތުބާރުކުރެވޭ ތަފާސްހިސާބަކަށް ހެދުމަށްޓަކައި، ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ އިދާރާތަކުގައި ތަފާސްހިސާބު އުފެއްދުން، ރައްކާކުރުން، އަދި އާންމުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް އިލްމީ އަސާސްތަކާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި ގަބޫލުކުރާ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ކަނޑައަޅަން ވާނެއެވެ.

5. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީއާއި ދިރިއުޅޭ ތަންތަނުގެ ބާރުވެރިކަމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީ ވަޒަންކުރުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އުފެއްދުމަށް ޤައުމީ ފެންވަރުގައި ބޭނުންވާ މުހިންމު ސަރވޭތައް ކުރުމާއި، ތަފާސްހިސާބު އުފައްދާއިރުގައި ބޭނުންކުރާނެ ކޮންސެޕްޓާއި ނުވަތަ ކޯޑިންގ ސިސްޓަމްތައް އުފައްދަން ވާނެއެވެ.

6. ފައިދާކުރާގޮތުގެ ހާލަތުގެ ސާފުކަމާގެން ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުން، އަދި ބަލަހައްޓުން.

7. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީގެ ދުވަހު ވަޒަންކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤައުމީ އެކައުންޓިންގ ސިސްޓަމްތަކުގެ މިންގަނޑާއި، ކޮންސިއުމަރ ޕްރައިސް އިންޑެކްސް (ސީ.ޕީ.އައި) ފަދަ މުހިންމު އިޤްތިޞާދީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުން، އުފައްދާފައި އާންމުކުރުން.

8. ސަރުކާރާއި ދައުލަތުގެ އެކި އިދާރާތަކުން ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އަދި ޑޭޓާބޭސް ސްޓެޓިސްޓިކަލް އުފައްދާފުމަށް ކުރާ ސަރވޭތައް ރެޖިސްޓަރީކުރުން، އަދި ރެޖިސްޓަރީ ބަލަހައްޓުން.

9. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ އަދި އިޖްތިމާޢީ ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅުމުގައި އަދި ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރާ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންވާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބާއި ޑޭޓާބޭސް ސްޓެޓިސްޓިކްސް، ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމުގެ ދަށުން އުފެއްދުން، ބަލަހައްޓައި އަދި ގަވާއިދުން ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ނިޒާމެއް ފޯރުކޮށްދިނުން.

10. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓުތަކުން ސަރވޭތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގައި، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓުތަކުގެ ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުން، އުފައްދާފައި، މަދުވެގެން ކޮންމެ 3 (ތިނެއް) އަހަރަކުން އެއްފަހަރު އާންމުކުރުން.

11. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ޤައުމީ ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރުން ކުރިއަށްގެންދިއުމުގައި ޕްރޮސެސް ޢިލްމީ ގޮތުގެމަތިން. ދެނެ ގަބޫލުކުރެވޭ މިންގަނޑާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާގެ ބަދަލުތައް ގެނައުން.

12. ޤައުމީ ފެންވަރުގައި ކުރިއަށް ބޭނުންވާ ޑޭޓާބޭސް ސްޓެޓިސްޓިކްސް އުފައްދާ ގުޅުން ތަރުތީބުކޮށް ގުޅުވައިގެން އުފެއްދުން، އަދި ބަލަހައްޓާގޮތުގެ ކަންކަން ހިންގުން.

13. ޤައުމީ ތަފާސްހިސާބުގެ ސްޓްރެޓެޖިކް ޕްލޭން އުފައްދާ، އަދި ތަންފީޛުކުރުން.

14. ފަޅުގެ ތަފާސްހިސާބުގެ ސްޓޭންޑަޑްތަކަށް ބިނާކޮށް ފަޅުގެ ތަފާސްހިސާބުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރުމާއި، ތަފާސްހިސާބުގެ ފަޅުގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އެފްއޭއޯއަށްދޭންޖެހޭ ގްލޯބަލް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ކަނޑައަޅައި، ޑިސެމިނޭޝަން ޕޮލިސީއާއި އެޑްވާންސް ރިލީޒް ކަލެންޑަރާ އެއްގޮތަށް ޢާންމުކުރުން.

15. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަފާސްހިސާބުތަކާ މަޢުލޫމާތު ދިވެހިރާއްޖެއާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި މެދުވެރިޔެއްގެ ދައުރު އަދާކުރުން.

16. ތަފާސްހިސާބުގެ ފަޅުގެ ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި ތަފާސްހިސާބުގެ ދާއިރާއިން މީހުން ބިނާކުރުން.

17. ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ ލަފާދިނުން.

18. ރަށްރަށުން ޑޭޓާގައި، ނުވަތަ މާނަ އޮޅުވާލާފައިވާ ތަފާސްހިސާބު ބޭނުންކުރާނަމަ އެކަންކަން އިސްލާހުކުރުމަށްޓަކައި ލަފާދިނުން

19. ތަފާސްހިސާބުގެ ފަންނީ ދާއިރާތަކުގައި ތަމްރީނު އަރާރުކުރުވުން.

20. ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމާއި، ރައްކާތެރިކޮށް ބެލެހެއްޓުމާއި އާންމުކުރުމާގުޅޭ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގުން.

21. ގްލޯބަލް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅިގެން ކުރަމުންދާ ދައުލަތްތަކާއި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޖަމާޢަތްތަކާ އިދާރާތަކުން ބަލަހައްޓާ ރަސްމީ ތަފާސްހިސާބު އެއްކޮށް، އަދި އެކުލަވާލަން އެއްވެސް އިދާރާއަކުން ނުކުރާނަމަ ހުށަހަޅާތަކުގައި، ބިނާވާ ފަންނީ އެހީ ބޭނުންވާ އިދާރާތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން.

22. މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ބިއުރޯގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކަށް ކަނޑައެޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުން.

މިޤާނޫނު ފާސްވުމާއެކު ކުރިއަށް ގެންދާނެ މަސައްކަތްތައް

1. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން 10 އަހަރުންމަތީގެ ކޮންމެ މީހަކު ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ހަދައިދިނުމާއި، އެމީހުން 10 އަހަރު ނުފުރޭ ކުދިންނަށް ވެސް ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ހަދައިދިނުމާއި، މިކަންކަމުގެ އެންމެހައި ކަންތައް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން.

2. އުފަންވާ ދިވެހި ކުދިންނަށް ހަދައިދޭ އުފަންދުވަހުގެ ސެޓްފިކެޓާއި އެކުދިންގެ ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ ނަންބަރު ގުޅުވައިގެން ނަންބަރު ދޫކުރުން.

3. ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ގެއްލުމުގެ ސަބަބުން ލިބެން އޮތް ރެކޯޑް ގެއްލުނަމަ، އަލުން ކާޑު ހަދައިދޫކުރުން، ކާޑުތަކަށް އަންގައިދޭ ފަޅުގެ ރަސްމީ ލިޔުމެއް އެ ބަދަލުތަކާ ގުޅުވައިދިނުން.

4. ސަރުކާރުގެ އިދާރާ އޮފީސްތަކުން އަންގައިދޭ ކަންކަމުގައި ޚާއްޞަ މުވައްޒަފުންނަށް "ކާޑުތަކުން އަންގައިދޭ" ހަދައިދިނުމާއި، މިކަމާބެހޭ ރެކޯޑު ބެލެހެއްޓުން.

5. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފަންވާ ކުދިންނާއި، މަރުވާ ކުދިންނާއި ދިރުމުގެ މަޢުލޫމާތު ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ ތިރީގައިވާ ކަންކަން ކުރުން.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފަންވާ ކޮންމެ ކުއްޖަކަށް ޤައުމިއްޔަތު ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ޙައްޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި ކޮންމެ ކުއްޖަކު އެ ޤައުމެއްގެ ހަސަންކޮށް ލިބެންހުންނަ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން.

(ށ) އުފަންވާ ކުދިންގެ ޢުމުރާ ގުޅޭ ކޮޕީ ހަދަން އޮތް ފަރާތްތަކަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުގެ މަތިން އެ ތިޔަން ދުވަސްވާއިރު، އެ ގުޅިގެން މައްސަލައެއް ހުށަހަޅަން އޮތް ފަރާތްތަކަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުގެ މަތިން އެ މައްސަލައެއް ދުވަސްވުން.

(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަރުވާ ކޮންމެ މީހަކަށް މަރު ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރުމަށް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މަރު ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރަމަށް ކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް އެ ގޮތުގެ ހަސަންކޮށް ލިބެންހުންނަ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން.

(ރ) މަރުވާ މީހުންގެ މަރު ސެޓްފިކެޓް ހަދަން ކޮޕީ ހަދަން އޮތް ފަރާތްތަކާއި، ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުގެ މަތިން އެ ތިޔަން ދުވަސްވާއިރު، އެ ގުޅިގެން މައްސަލައެއް ހުށަހަޅަން އޮތް ފަރާތްތަކަށް ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުގެ މަތިން އެ މައްސަލައެއް ދުވަސްވުން.

(ބ) އުފަންވާ ކުދިންނާއި، މަރުވާ ކުދިންނާއި ދިރުމުގެ މައްސަލަތައް ބަލާ ފުލުހުންގެ އިދާރާއާއި، ހޮސްޕިޓަލްތަކާއި، ސަރުކާރުގެ ފުލުހުންގެ އިދާރާއާއި، މަރުކަޒު ފުލުހުންގެ ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ދިނުން.

(ޅ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފަންވާ ކުދިންނާއި، މަރުވާ ކުދިންނާއި ދިރުމުގެ މައްސަލަތައް ކުރިއަށް ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކަށް އެކަށޭނެ، އެ މައްސަލަތައް ބަލަހައްޓައި، ކަންތައްތައް ދިރާސާކޮށް ކުރުން.

(ކ) ޔޫ.އެން.ޑީ.ޕީ ގެ ހިންގާ ދުނިޔޭގެ ސެކިއުރިޓީއާ "އެންވަޔަރަންމަންޓް ޕްރޮޖެކްޓް އެންޑް ވެލް ބީއިންގް ރިސަރޗް ސިސްޓަމް" ބެލެހެއްޓުން.

6. މުޅި ރާއްޖޭގައި އެއް އުސޫލަކުން އާބާދީގެ ރަޖިސްޓްރީއާއި ގުޅޭ ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ ބަލަހައްޓައި، އެ ރަޖިސްޓްރީއާއި ގުޅޭ ބެލެހެއްޓުމުގެ ބާރުތަކަށް އިދާރީގޮތުން ކުރާނެ ދައުލަތުގެ ސިޔާސަތުތަކަށް ފުށުނާރާނެ ގޮތަށް ހިންގުން.

7. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސިވިލް ރަޖިސްޓްރޭޝަން، ވައިޓަލް ސްޓެޓިސްޓިކްސް އަދި އައިޑެންޓިޓީ މެނޭޖްމަންޓް (ސީ.އާރް.ވީ.އެސް.އައި.ޑީ) ސިސްޓަމްގެ ފާއިދާތައް، މިކަމާގުޅޭ އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ކުރުން.

<u>މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް އެންޑް ސަރވިސް އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތައް</u>

1. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުށްތަކާ ދެކޮޅަށް ސަރވިސް ސިސްޓަމެއް ގާއިމުކޮށް، ޤައުމުގެ ސަލާމަތާއި ކުރެވޭ މިނިވަން ޚިދުމަތެއް ފަހިކޮށްދިނުން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

2. ޤައުމީ ޕާޓީގެ އިންތިޚާބީ ސިޔާސަތު ޤާއިމުކުރުން، ދައުލަތުގެ ބިންގާބޭނި އަސާސީ މަބްދަޢުތައް އެއްކޮށް، އަދި ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އަ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމައަށް ބަލަހައްޓަވާނެ ގޮތްތައް ޤާއިމުކުރުން.

3. ޕާޓީގެ ހާލަތު އެކުލަވައިލުމާއި، ހާލަތު އިސްލާހުކުރުން ބަލަހައްޓައިދިނުމާއި ސާބިތުކުރުން.

4. ނާއިބުރައީސްގެ ބާރުގެ ދަށުން ހުރި ކަންތައް ބެލެހެއްޓުން.

5. ޖެނެރަލް ސެކްރެޓަރީގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުން.

6. ދައުލަތުގެ ބިންގާއަށް ދެކޮޅުހަދައިގެން، ހުރިހާ ކަމަކާއި، އަދި ތަންތަނާ ބެހޭ ގޮތުން ވަކިވަކި އޮފީސްތަކުން ކަމާބެހޭ ގޮތްތައް ބަލަހައްޓައިދިނުމުގެ މަސައްކަތްތައް ބެލެހެއްޓުން.

7. ދައުލަތުގެ އެކި އެކި ބިންގާތަކުން ދައުލަތާއި ރައްޔިތުންނާ އެކުގައި ވަޒީފާއާ ގުޅޭގޮތުން ބަލައި ހެދުން.

8. ބިމާބެހޭ ގޮތުން ސަރުކާރުން އެކުލަވައިލައިދޭ ސިޔާސަތުތައް އެކުލަވައިލުމުގައި ފުރިހަމައަށް ބައިވެރިވުމާއި، އަދި ކަންކަމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން ލިބޭނެ އިންތިޒާމެއް ހަމަޖެއްސުން.

9. ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ތަންފީޛު ކުރުމަށާއި، ދައުލަތުގެ އެންމެހާ ބޭނުންތަކަށް ބިން (މުނިސިޕަލް ތަރައްޤީއާ ގުޅޭ ރޭވުންތަކާއި ގުޅިގެން ކަނޑައަޅާ ބިން) ކަނޑައެޅުން.

10. ބިމާބެހޭ ގޮތުން ސަރުކާރުން އެކި ފަރާތްތަކާއެކު ހަދާފައިވާ އެއްބަސްވުންތައް އެކުލަވައިލުމާއި، ތަންފީޛު ކުރުމާއި، ބެލެހެއްޓުން.

11. ޕާޓީގެ ބިމާބެހޭ ފޮނުވުމާއި، އަދި ފޮނުވާ ދަރުން ހަދާ ގޮތާއި ދިރާސާތަކާއި، ބިމާބެހޭ ޢިލްމީ ތަޙުޤީޤު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމާއި، އަދި ފޮނުވާ ހަރުދަނާ ކުރުމަށްޓަކައި ލަފާދީ އިރުޝާދު ދިނުން.

12. ޕާޓީއިން ބިން ދޫކުރުމާއި، ޕާޓީގައި ބިން ބޭނުންކުރުމާއި، ބިމުގެ ވުޖޫދު ބަދަލުކުރުމާއި، ބިން ވިއްކުމާއި، ކުއްޔަށް ދިނުމަށާއި މުއާމަލާތްތަކާ ބެހޭ އުސޫލުތައް ހަރުދަނާކޮށް ތަރައްޤީކޮށް، މިފަދަ މުއާމަލާތްތައް ހިންގުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން.

13. ޕާޓީގެ ރަސްމީ ބިމުގެ ހާލަތު އިސްލާހުކުރުން ބަލަހައްޓައިދިނުމާއި ސާބިތުކުރުން.

14. ޕާޓީގެ ބިން ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ ފްލޭނިންގއާ ތައްޔާރުކުރުމާއި، ބިން ބޭނުންކުރާނެ ގޮތްތަކާއި ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައެޅުން.

15. ބިން ބެލެހެއްޓުމާއި ބިމުގެ މުއާމަލާތްތައް ކުރުމާއި، މަބިމާބެހޭ އެންމެހައި ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ހަމަޖެހޭ އެންމެހައި ގޮތްތައް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމާއި، ކާމިޔާބު ފޮނުވުމުގެ މުއާމަލާތްތަކާ އަދި ވަގުތުތަކުގެ ގެންނަން ޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެނައުމަށް ސަރުކާރަށް ލަފާދީ އިރުޝާދު ދިނުން

16. ޕާޓީގެ ބިމާބެހޭ ފޮނުވުގެ ދަށުން ނަގަންޖެހޭ ޚަރަދު ސަލާމަތުހާއި އެހީތެރިން ލިބޭ ކަނޑައެޅުމާއި، އެފަދަ ޚަރަދު ލިބޭ ނުވަތަ ދައުލަތުން ކަނޑައަޅައިފައިވާ މުއައްސަސާތަކަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން.

17. ރާއްޖޭގައި ބިން ދޫކުރުމާއި، ބިން ގަނެގަނުމާއި، ބިމުގެ ލިޔެކިޔުން ބަދަލުކުރުމާއި، ބިން ވިއްކުމާއި، ބިން ކުއްޔަށް ދިނުމުގައި މުޢާމަލާތްތައް ހިންގުމަށް އެކުލެ ހަރުމަތްތަކަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ހޯދައިދިން ލިބޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް، އެ ކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން.

18. ރާއްޖެއަށް ފައިދާހުރި، ބިމާބެހޭ ބައިނަލްއަގުވާމީ އެގްރީމެންޓްތަކާއި ޖަމްޢިއްޔާތަކުގައި ބައިވެރިވެ ރާއްޖެ ތަމްސީލުކުރުން. އަދި ރާއްޖެއާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ އެގްރީމެންޓްތަކާއި، ޖަމާއަތްތަކާ ގުޅިގެން ބިމާބެހޭ އިދާރީ ހިންގުމާއި ކަރުދާސްކުރުން ބޭނުންވާ ޓެކްނިކަލް ފުރުޞަތުތަކުގައި ބައިވެރިވުމާއި، އެފަދަ ފުރުޞަތުތައް ހިންގުން.

19. ލޭންޑް ސަރވޭކުރުމާއި ޖިއޮޑެޓިކް ކޯޑިނޭޓްސް ބައިނަލްއަގުވާމީ އެގްރީމެންޓްތަކާއި ޖަމްޢިއްޔާތަކުގައި ބައިވެރިވެ ރާއްޖެ ތަމްސީލުކުރުން.

20. ބިމާބެހޭ މުޢާމަލާތްތައް ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ ފެންވަރު ދެމެހެއްޓުން، މިކަމާބެހޭ ހުނަރުތައް ތަރައްޤީކޮށް ކުރިއަރުވުން.

21. ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2002 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނު) ހިންގުމަށްޓަކައި ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހެދުމަށް ސަރުކާރަށް މަޝްވަރާދީ، އެ ގަވާއިދުތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް އެހީތެރިވެދިނުން.

22. ބިމުގެ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ދަށުދަރަޖައިގެ މަޙްކަމާތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަމާއި އެއްބާރުލުން ދިނުމާއި، މިފަދަ މަޙްކަމާތަކުން ބިމުގެ މައްސަލަތައް ބެއްލެވުމުގައި ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންތައްތައް ކުރުން.

23. ޖިއޮގްރަފިކަލް ސަރވޭކުރުމުގެ ގަވާއިދުތަކާއި، މިންގަނޑުތައް އެކުލަވައިލައި ހިންގުމާއި، ސަރވޭކުރާ ފަރާތްތަކަށް ލައިސަންސް ދިނުމާއި، އަދި ފަރާތްތަކުން ކުރާ ޖިއޮގްރަފިކަލް ސަރވޭތަކަށް ހުއްދަދިނުމާއި، ރާއްޖޭގައި ހިންގާ ޖިއޮގްރަފިކަލް ސަރވޭތަކާއި، ސަރވޭގެ ޑޭޓާ ރެކޯޑުކޮށް ބެލެހެއްޓުން.

24. މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ޖިއޮޑެޓިކް ސަރވޭގެ ޑޭޓާއާ، މިފަދަ ޖިއޮޑެޓިކް ސަރވޭތަކުން އެއްކުރާ މަޢުލޫމާތު، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ގައުމީ ފެންވަރެއްގައި ޖިއޮޑެޓިކް ސަރވޭ ކުރުމުގެ ވަސީލަތްތައް ބިނާކޮށް ތަރައްޤީކުރުން.

---

4 ޑިސެންބަރު 2022